

Državni izpitni center

M 1 0 1 2 3 1 1 4

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

MADŽARŠČINA
KOT DRUGI JEZIK NA NARODNO
MEŠANEM OBMOČJU V PREKMURJU

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 11. junij 2010

SPLOŠNA MATURA

1A**A)**

Szeretettel köszöntöm a Napi jegyzet adásának hallgatóit.

Mai témánk a dohányzás. Hiába a sok dohányzásellenes kampány, a figyelmeztető feliratok, a reklámtalalmak, hazánkban a családok 50 százalékában dohányzik valaki, esetleg többen is. Amikor valaki rágyújt, soha nem gondol arra, hogy Magyarországon minden ötödik ember a dohányzásra visszavezethető betegségben hal meg. Még az sem rettent el a nikotinfüggőket, hogy átlagosan tizenöt évvel kevesebbet élnek, mint a nemdohányzók.

A helyzetet tovább rontja, hogy a fiatalok évről évre egyre korábban szoknak rá a cigarettázásra és válnak rendszeres dohányzókká. Egy felmérés szerint a 17 éves fiúk 30 százaléka, a lányok 27 százaléka rendszeresen dohányzik. Ezt elősegíti, hogy a törvény tiltása ellenére a serdülők 76,2 százaléka minden nehézség nélkül tud magának dohányárut vásárolni. Még sokkal több adat, hogy a dohányzó családtagok felelőtlenségének következtében az óvodáskorúak 39 százaléka passzív dohányosnak tekinthető.

A dohányzás visszaszorítása, illetve megelőzése érdekében az Egészségügyi Minisztérium rövidesen országszerte bemutatja az úgynevezett dohányzásellenes labirintust. A labirintust a Sziget Fesztiválon már kipróbálhatták az érdeklődők. A száz négyzetméteres építmény megalkotói úgy próbálják eltéríteni a fiatalokat a cigarettázástól, hogy bemutatják, milyen hatása van a dohányzásnak a különféle érzékekre. Így például a látogatók hallhatják, milyen köhögéssel ébred reggel egy dohányos ember, érezhetik, hogy milyen kellemetlen a lehelete még fogmosás után is, illetve láthatják, hogy miként festi sárgára a nikotin a fogakat. Képet kapnak arról is, mi a különbség a dohányzó és a nemdohányzó ember teljesítőképessége között. Az országos bemutató célja azonban nem csupán a dohányzás káros hatásainak sokkoló megjelenítése, hanem a labirintus végén a szakemberek tanácsot és egyéb információt adnak a leszokáshoz.

1.	igaz	1
2.	igaz	1
3.	hamis	1
4.	hamis	1
5.	hamis	1
6.	igaz	1
7.	igaz	1
8.	hamis	1

Mindegyik helyes válasz 1 pont.

(8 pont)

B)

H: Tessék, Horvát lakás.

S: Jó napot kívánok! A Jó könyvet minden házba akció keretében hívom. Sós Csaba vagyok. Karácsonyi kínálatunkból szeretnék Önnek javasolni, ha megengedi.

H: Ó, nagyszerű, úgyis azt terveztem, hogy valamelyik nap benézek a könyvesboltokba.

S: Lehet, hogy erre nem is lesz szüksége. Karácsonyi akciónk keretében ugyanis nemcsak, hogy olcsóbban vásárolhat, hanem a postai költségeket sem kell fizetnie. Mivel elég sok mindent kínálunk, legjobb, ha megmondja, milyen jellegű könyvek érdeklík. Persze cédéket, videókat és dévédéket is forgalmazunk.

H: Nagyszerű. A lányomat angol nyelvoktató programmal szeretném meglepni. Biztosan van ilyen cédéjük.

S: Igen, többféle is. Csak azt mondja meg, hány éves a lánya, tanul-e már angolul, illetve milyen szinten tud.

H: A lányom tízéves, de már óvodás kora óta tanul angolul, úgyhogy a korosztályánál talán jobban tud.

S: Akkor egy középhaladó gyermekprogramot ajánlok Önnek. A cédén 22 lecke van, ki lehet őket nyomtatni is, meg is lehet hallgatni. A teljes ára 9900 forint, most 7500 forintért kapható. Témái biztosan tetszeni fognak majd a lányának.

H: Tényleg kedvező ajánlat. A fiam képzőművészeti középiskolába jár, és egy szép monográfiával szeretném meglepni. Mondja, van Monet-monográfiájuk? 2003-ban ugyanis megnézte a budapesti Monet-kiállítást. Nagyon tetszett neki.

S: Hölgyem, mivel a kiállítást nagy érdeklődés kísérte, a kiállított művek többségének reprodukcióját könyvben is megjelentették, a címe Monet és barátai. Akciónk keretében 6000 forintba kerül, a teljes ára pedig ennek a kétszerese.

H: Ó, ilyen alkalmat nem lehet kihagyni. Egész biztosan kérem a cédét is, a monográfiát is. Most már csak a férjemnek kell választanom. Ez viszont nehezebb lesz.

S: Mi érdekli a férjét, mivel foglalkozik szívesen? Szeret olvasni, vagy inkább a praktikus dolgokat szereti?

H: Hát, olvasni nemigen szeret, bár ha valami felkelti az érdeklődését, akkor azért olvas. Amúgy szeret horgászni, meg bélyegeket gyűjt.

S: Ami a horgászatot illeti, nemrég jelent meg a Zala megye horgászhelyei című kiadvány legújabb kiadása. Bevezető áron csak 1700 forintba kerül. Megtalálhatók benne a megye kavicsbányái, tavai, folyói, patakjai, egyszerűen minden olyan hely, ahol horgászni lehet. Vannak benne friss információk, például a horgászjegyek árai, a megengedett elvihető halmennyiség.

H: Jól hangzik, csak az a baj, hogy neki egy régebbi kiadásban már megvan, úgyhogy inkább nem választanám. Mást mit ajánlana?

S: Ebben a témában mást nem tudok ajánlani, esetleg halételes recepteket tartalmazó szakácskönyvet. Az van több is: 100 magyar halétel, Édesvízi halak készítése a szabadban, Halat s vadat, Halat minden napra...

H: Ne is sorolja tovább. A 100 magyar étel sorozatból már néhányat megvettünk, de ezt a halasat még nem. Pedig a férjem elkészíteni is szereti a halat, nemcsak kifogni. Mennyi az ára?

S: Most 3400 forint. Kéri?

H: Igen, kérem. Jut eszembe, a szomszéd kislánynak is vennék egy szép meséskönyvet. Ő még csak hétéves. Mit ajánlana?

S: Akkor ő még szívesen hallgat mesét, de olvas is rövidebbeket. Számára ideális lenne a Hallgasd és olvasd sorozat valamelyik darabja. Itt a könyvhöz cédé is tartozik, tehát kedve szerint olvashatja, vagy hallgathatja a mesét. Eddig három mese jelent meg: A kis hableány, a Hamupipőke és Az Oroszlánkirály.

H: A Hamupipőke talán jó is lenne, gyerekkoromban nekem is a kedvenc mesém volt. Mennyi az ára?

S: Kereken 5000 forint. Akkor tehát négy dolgot rendelt. Egy héten belül várhatja a küldeményt. A fizetés postai utánvétellel történik. A csomaghoz tájékoztató füzetet is mellékelünk. Köszönjük, hogy nálunk vásárolt. További szép napot és kellemes ünnepeket kívánok. Viszonthallásra!

H: Köszönöm, viszont kívánok kellemes ünnepeket. Viszonthallásra!

1.	jól, örült neki	1
2.	Jó könyvet minden házba(!)	1
3.	olcsóbbak a könyvek, nem kell postai költséget fizetni	2
4.	középhaladó	1
5.	22-t	1
6.	Budapesten	1
7.	12 000 forint	1
8.	mert már megvan nekik	1
9.	Hallgasd és olvasd(!)	1
10.	kedvenc meséskönyve volt	1
11.	postai utánvétellel	1

(12 pont)

1B**1. szöveg**

1. Azt, hogy volt-e jégverés, szárazság vagy korai fagy.
<i>Két vagy három helyes 1 pont, kettőnél kevesebb 0 pont.</i>	1
2. Mindenki köszön neki.	1
3. Ő volt a város védője.	1
4. Jurisics Miklósnak vagy a horvát bánnak.	1
5. Csodálattal töltötte el. <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1
6. Az Iparművészeti Múzeum tulajdonában.	1
7. Német, horvát és magyar.
<i>Két vagy három helyes 1 pont, kettőnél kevesebb 0 pont.</i>	1
8. A házak előtt, ezt becsületekasszának nevezik. A vásárlók az áru árát befőttesüvegbe teszik. <i>Vagy ue. másképpen.</i>	2
9. Azért, mert 11 órakor is harangoznak.	1
10. Egy fotós és egy újságíró.	1
	(11 pont)

2. szöveg

1. igaz	1
2. hamis	1
3. igaz	1
4. hamis	1
5. hamis	1
6. hamis	1
7. igaz	1
8. hamis	1
9. igaz	1
10. igaz	1
11. hamis	1
Minden helyes válasz 1 pont.	
	(11 pont)

3. szöveg

a)	
2. rész – X	1
1. rész – X	1
3. rész – X	1
1. rész – X	1
b)	
3	1
1	1
4	1
2	1
Minden helyes válasz 1 pont.	
	(8 pont)

2A

1.	
államból	1
országga	1
nagyon	1
egymáshoz	1
síkságok vagy síkság	1
kalandos	1

Fővárosa	1
legnagyobb	1
történelemben	1
szerepet	1
partvidékének	1
ízei	1
	(12 pont)

2.	
látott	1
jutnak vagy juthatnak	1
szeretne	1
kérjen	1
döntsön	1
meggyőződik vagy meggyőződhet	1
vannak	1
egyén	1
	(8 pont)

3.	
a) A	1
b) C	1
c) B	1
d) C	1
	(4 pont)

4.	
barátság	1
barátkozik	1
	(2 pont)

5.	
a)	
boldog(nak)	1
hangos(an)	1
b)	
híres	1
meglát(ta) vagy észrevette	1
	(4 pont)

6.	
<i>Pl.:</i>	
, és elment bevásárolni.	1
, de elkésett a munkahelyéről.	1
, ezért már délelőtt mindent elvégzett.	1
, ugyanis hosszú útra indult.	1
<i>Egyéb helyes megoldás is elfogadható.</i>	
	(4 pont)

7.	
mert	1
hogyan	1
	(2 pont)

8. A Munkaügyi Hivatal a munkanélkülieknek nyújt segítséget. 2
 Az ügyfelek jelentkezését minden hétfőn várják. 2
*Más szórendű mondat is helyes. A tartalmilag és szerkezetileg helyes mondatért 2 pont jár.
 Egy hibás vagy hiányzó szóért vagy szószerkezetért 1 pontot levonunk.*
 (4 pont)
9. legmagasabb 1
 kirándulóhely 1
 gyönyörű 1
 , amely 1
Minden rossz javításért 1 pontot levonunk a nulláig.
 (4 pont)
10. A nyári vakációt a nagybácsimnál töltöm. 2
 Apám háza harmincéves. 2
 Egyedül sétáltam a parkban. 2
*Egyéb helyes megoldás is elfogadható. A pontszám a tartalmi és nyelvi megfeleléség
 függvényében adható meg.*
 (6 pont)

2B

A jelölt az utasításnak megfelelően magánlevelet ír.

Műfaji és tartalmi megfeleléség: 8 pont (lásd: ÉK 2006, 10–11. oldal)

Nyelvezet: 9 pont (lásd: ÉK 2006, 10–11. oldal)

Szerkezet: 3 pont (lásd: ÉK 2006, 10–11. oldal)

3

A jelölt a dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakban leírtakat.

Bemutatja röviden a házaspárt: **3 pont (ismeret és megértés).**

0 pont: Nem vagy rosszul mutatja be a házaspárt.

1 pont: Felszínesen vagy csak részben jól mutatja be a házaspárt.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be a házaspárt.

3 pont: Teljességre törekedve mutatja be a házaspárt.

Pl.: Orton Vendel és felesége a társadalom alsó szférájába tartozik. A férfi nagy, lomha testű, de fürge ember. Negyven év körüli, de már régóta nem dolgozik. Mindig elegáns. Szereti a szép dolgokat, ruhákat, finom ételeket. Zsebtolvaj, de papírja van arról, hogy tulajdonképpen kleptomániás. Némi becsület is lakozik benne, hiszen a megkárosított emberek iratait visszaküldi címükre. Ortonné mindig jól öltözött, festett körömmel, friss frizurával jár-ke. Jó háziasszony, konyhájából csalogató illatok terjengnek. Szeretné, ha férje lemondana a zsebelésről, és „csak” sefteléssel foglalkozna.

Vagy más megfelelő.

Megvizsgálja életvitelüket: **3 pont (alkalmazás és elemzés).**

0 pont: Nem vagy rosszul vizsgálja meg életvitelüket.

1 pont: Felszínesen vagy csak részben jól vizsgálja meg életvitelüket.

2 pont: Jól, de kevésbé elmélyülten vizsgálja meg életvitelüket.

3 pont: Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg életvitelüket.

Pl.: Mindketten szeretnek szórakozóhelyekre, presszókba, moziba járni. Olyanok, mint egy olasz film szereplői. Szoba-konyhás lakásban élnek, de nagy kényelemben: van tévéjük, hifitornyuk, videójuk, mikrójuk stb. Amikor van pénzüik, féktelenül költenek, pl. élelmiszerre. A maradékot kidobják,

sosem eszik meg. A férfi sefteléséből és tolvajlásából élnek. Ha többet isznak, hangoskodnak, akár össze is verekednek.

Vagy más megfelelő.

Megvizsgálja kapcsolatukat: **3 pont (alkalmazás és elemzés).**

0 pont: Nem vagy rosszul vizsgálja meg kapcsolatukat.

1 pont: Felszínesen vagy csak részben jól vizsgálja meg kapcsolatukat.

2 pont: Jól, de kevésbé elmélyülten vizsgálja meg kapcsolatukat.

3 pont: Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg kapcsolatukat.

Pl.: Ortonék a maguk módján szeretik egymást. Az asszony aggódik férjéért, nem szereti, hogy lop, mert nem akarja, hogy emiatt folyton baj érje. Finom főztjével kedveskedik neki, szeretnek együtt lenni. Nem mindig őszinték egymáshoz, hisz a férfi titokban tartja „megtakarított” pénzét, és kisebb hazugságokra is vetemedik néha. A kapcsolatban a nő dominál, Orton tart az apró asszonytól.

Vagy más megfelelő.

Kifejti véleményét a viszonyról: **3 pont (szintézis és értékelés).**

0 pont: Nem fejt ki véleményét a viszonyról.

1 pont: Felszínesen fogalmazza meg véleményét.

2 pont: Kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét.

3 pont: Teljességre törekedve, meggyőzően fejt ki véleményét.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért vele egyet.

Szerkezet: 3 pont (lásd ÉK 13. oldal)

Nyelvezet: 10 pont (lásd ÉK 13. oldal)

Ha a jelölt nem az utasításnak megfelelően, hanem a témától teljesen eltérően írt, a nyelvezetért és a szerkezetért is 0 pontot kap.